

Per més que lo que ara 'ns passa,
 es un motiu de tristó;
 ella, estant sempre de guassa,
 per' demostrar que té trassa
 nos fá una dislocació.

5F

DE DIJOUS A DIJOUS

Lo *catalanisme* militant, lo quin fan de son estre, no pas un esbarjo literari, sino un' afer polítich que vol dirigir per sas mans el govern y l' administració de la terra, ha tornat á caurer de tombolóns mostrant, ben be pe l' clar, la manca d' uniformitat de criteris, com la finalitat del present moviment catalanesh, qu' es com el tindríam d' anomenar per parlar ab propietat la llengua.

Covat l' esclat qu' ara mou rebomboris qu' acabarán á cops de Sant Cristó com el rosari de l' aurora, dins d' un renaixement purament literari, no ha pogut concretar definitivament las conclusións que persegueix, malgrat las ja arreconadas Basses de Manresa y d' altres intents qu' han mogut el pensar d' homes de seny... d' entre tots en Valentí Almirall.

Ho haguessen cregut!

Ni en Frederich Rahola, ni l' Ignasi Girona... afillat el primer dels fabricants catalans, l' altre dels pagesos del Institut de Sant Isidro, podén acontentar las masas, no pas gens populars, del partit que 'ls ha anomenat diputats.

Podran fer de *catalanistas*, per mor de las circumstancies; podran fins aconsortars del ambient polítich, ¡que tot son unsl.. mes en arribant á las determinacions económicas, per forza 'ls han de fallir, com s' han de trovar ficats dins d' un cercol viciós, sense sortida, de tota la nombra d' industrials que ilusionats segueixen lo *catalanisme*, qu' es son propi suícidí.

No 's poden entendre dins del esclat present, la major part dels diputats qu' han anat á las Corts espanyolas, ni pot presentar el partit catalanista, homes aptes per la lluyta dins d' ideyas enlayradas, porque, mort el doctor Robert no n' hi queda cap més.

Ni en Domenech y Montaner; ni en Rusiñol... ni en Cambó, ¡quin un! ni cap dels capitosts de segona ma, farían res més, que 'l que va fen per ara en Girona... ¡embuts!

Sols un altre doctor Robert... que no 'l tenen, podria imposars' ab l' autoritat de son prestigi, y de sa paraula tant als de dins com als de fora.

Per embaixadors dels agravis de Catalunya, envers Castella... 'ns mancan Fivallers, y ara no 'n corren, ni s' en trovarían dins l' embullada madeixa dels noms, de Regionalisme, Nacionalisme... fins arribar al Separatisme, que senten quisquens á ratos perduts ó sempre que 'ls convé pe 'ls seus fins.

En Pella y Forgas, pot servir de patró.

Aquesta falta de ben entesa definició qu' estém patint, porque ben contat y rebutat sols están d' acort per cantar cançons més ó menos bonicas al crit de ¡Visca Catalunya! y aixó no aclareix res; porta als diputats á jugar ab dos jochs de cartas; las unas per quan son aquí, las altres per quan son á Madrid.

D' aquí 'n prové la ganseria que tenen sempre, per'

anar á parlar á las Corts... y moltas de las malalties que pateixen, son *maula* per no anarhi.

Talment sembla qu' allá, 'ls deixupinin... ¡pobrets!..

Lo concepte de *patria* ja es tant vell y fora d' ús, com las calsas ab davantal que duyan 'ls nostres besavis, y no cal barallars' per un pam de més, ó bé de menos; ¡tant s' hi vall..

En tocant aquest punt, qu' es 'l punt dols de la questió; com si 'n diguessim 'l punt del carmel-lo... la gran patria, es la *menjadora*... lo gran crit, 'l de ¡visca la cullera!..

La patria... ¡mal dit!.. l' Estat, qu' es molt diferent, encar' que molts ho barrejan, quan li hém pagat las contribucions, y tota la mena de pagos qu' ens carrega á las costellas, ja está llest... ¡qui te mals de cap, se 'ls na de passar!

Mes nosaltres, també hi quedém en paus; ja l' hem pagada, donchs no li debém res més... quins deu es ella, que no 'ns dona 'ls serveys que li son pagats pe 'l poble... ¡no 'ns fa de mare, es madrastra!

Tornant al cas, ¡quina ocasió s' han perdut ara 'ls catalanistas de renovar las gestas d' en Fivaller... ja que no las de 'n Casanova, morint abressat á la bandera de las quatre barras de sanch, per defensar els murs de Barcelona... representació viva dels anhels del poble catalá!

¡Quin goig haurían iet en Camps, en Rahola y en Girona... ab gramallas de dol, arengant als diputats del Congrés... que molt més que 'l Parlament, ha semblat la pescatería!

¡Prou faría riurer!

Que 's deixin de romansos pels castellans... y que no sommien més truytas.

Els mateixos se fan la por... y señores no hay para tanto.

Lo més *salat* del cas, ¡es que aném fent l' auca del mon al inrevers!

¡Tras de cuernos palos! ¿Ens entenen?

Y prou per avuy, que no 's pot dir tot lo qu' es voldria.

CALIXTE PI Y XARAU

Intrínquilis

L' apunta que apunta
no apunta ab cap punta.

Pica tu, aquesta pipa;
perque pica y may no pipa.

Per éll, va el perill;
no vá el perill pel parell.

Com pot ser vi aquet ví;
si aquet ví no 's pot servi.

R. DE LA GALERA

La Tuyaada

Per assumpto de carrils s' ha celebrat la Assamblea ferroviaria allà á Madrid; y, fixantshi una miqueta, tothom allí ha demanat milloras de tota mena en lo servey *explotat* d' aqueixas *nobles* Empresas, (nobles de títol no més; no d' aquella altra noblesa, la de cor, qu' es molt més gran á tot aquell que la ostenta); y s' ha discursejat molt y s' hi ha exposat molta ciencia carrilera sense *nort*, (que per xó al Nort fan la llesca á viatjers y cargadors ab tota la seva flemma y despit de los millóns de reclamacions ja fetas.) Allí, sense descuydars' de (lo primer) la defensa dels interessos vexats dels accionistas de renda, s' ha tractat de rebaixar els bitllets (mentida sembla!) dels *artistas nacionals*, d' aquets héroes ab *muleta*, dels símbols del nostre honor, dels *maestros* (no 'ls de escuela), dels que reganyan alló del cap-de-vall de l' esquena, ¡dels toreros!! dignes de la protecció més complerta dels que ja fan servi al país

de toro de quatre *hierbas*.

Com á contrast á n' aquet tema d' aquella Assamblea, un dels seuyors proponents qual nom ab unas grans lletras d' or macís ben be 's mereix esculpirli, 'l senyor Selmas, va demanar que 's posés caloríferos depressa —igual qu' als demés vagóns— en els cotxes de tercera.

Pro ja veurém, si som víus, com ha passat casi sempre, que baixarán las accions dels que 'n tenen ab prou feynas y pujarán las de quins tenen las accions á centas, (perque d' accionistas n' hi han que guanyan y altres que perden); els toreros viatjarán de segur, perque m' ho sembla, á mitj preu y fins de franch; perque, 'ls pobrets s' ho mereixen; pro 'ls caloríferos ¡ay! per' els cotxes de tercera en projecte quedarán per sempre, senyors, per sempre.

¡Y veusaquí 'l resultat positiu de l' Assamblea!

**

Com personas de bon gust y filarmónichs d' empenta, haurán vist á Novetats

y escoltat aqueixas vetllas al polach Mozart modern, pianista liliputiense que, quan toca, es un Planté un Rislér tot d' una pessa.

Igual embesteix á en Bach que á en Beethoven y 'ls grans mesdel bell Art, per alemanys (tres que sigan; no li fan *frenta*).

Lo piano sota 'ls dits de 'n Miceio, es una orquesta, una banda, un orfeó, un joch de delicadesas, d' armonias sense fi, de melodias tremendas que transportan l' esperit á regions de Deus y deesas.

Un fenomen musical que fa entristir com alegre; un noy qu' es tot un gegant; uns onze anys que semblan trenta d' estudi per son talent en atacar ab tant *temple* y ab tan gran ingenuitat las notas ab una febre de geni que fa fredat ab la tendror que 's presenta.

Llástima que aqueix xicot (que 'm perdoni la franquesa) avants d' hora acabarà perque va massa depressa á gastar lo seu saber, lo fósforo, 'l seu caletre... aqueixa precocitat espanta... y no 's pot permetre.

PEPET DEL CARRIL

Pelicula

Al mitj d' un carré parat un piano hi está tocant; y á una raspa festejant s' está 'l valent d' en Bernat. El que toca boy distret, ne se 'n adona d' un *cera* que 'ls hi va molt al darrera no deixantlos fer lo fet

Y ab una gran precaució mentres ells se fan l' aleta, me 'ls hi pispa la maneta acabantse la qüestió.

La raspa desapareix, els altres al quartelillo; y el *cera* fet tot un pillo va posant un pam de greix.

Tot lo del mon es aixis, sempre donatnse batussas; á un li pican las pussas quan se pensa sé felis.

TALLÉ-OSK

TALONARIS

pera lo **SORTEIG** de **NADAL** Magnificament litografiats

A dugas tintas		A una tinta	
Los de 100 fullas, á 80 cts.		Los de 100 fullas á 50 cts.	
„ „ 50 „ á 50 „		„ „ 50 „ á 35 „	

Vendas al per major y al detall

Litografia Barcelonesa de Ramón Estany. - Sant Ramón, 6

—¿Es catalana, vosté?

—Sí, senyor.

—Donchs, permetim que cridi...

—¡Cuydado, noy; que jo devant de esta barbiana también lo cridaría, pero soy persona manadal.. ¡y no m' embolico!

Finis

Lo que queda á molta gent
quan acaban lo salero:
un insipit pot de ranxo,
la guitarra y 'l pandero...

La tiple célebre

MIRÉU lo que son las cosas!
Qui ho havia de dirho, que, aquella noya, que quan petita, corria com una dayna per entre las taulas de café y recóns del burdell, venent participacions, més tart hagués de ser una de las més envejadas donas, tant del Art, com de sa guapesa...

Y os ho vuy contar, com va transcorre la vida de la noya de que os faig referència.

*
*
*

Uns quants companys, joves tots, y amants del bullici y l'alegria, 'ns reuníam cada vespre pera parlar dels assumptos teatrals y periodístichs á la taula de café que recolta quasi á las vidrieras del «Suís». Allí, com de costum era el nostre centre de reunió, y el lloch ahont ab el més franch y lleal companyerisme, discutíam igual que Sénecas y Spencers, tots els fets artístichs que durant el dia pasavan.

Boy fumant y bebent, devegadas ab nostras polémicas, havia de vení el caleté, y per tréurens bonament, aixecava las cadiras, colocalantlas al damunt de la taula, ó estussejava com pera dirnos - ¡Apa, homes... son las dugas de la matinal!

Nosaltres que de tontos, sols ne teníam els pels del nas, compreníam al bó del *garçon* y pagant, (sense descuydarnos may de donarli propina), 'ns allargavam del café, esperant l'endemá pera reanudar nostras cotidianas conferéncias.

Un vespre, y per cert era una vetlla d'hivern, mentres estavam tots xerrotejant, va aproparse á la vora nostre, una noya, que no tindria més de deu anys: ab ulls vius, cabell ros, que ab tot y ser mal cuydat, uns quants rulls li esqueyan com desmayes al damunt de son blanquíssim front.

Al véurela que sola rondava per aquellas horas per aquet mon de Deu, y demostrant en llur rostre una mena de pena reveladora, no poguerem de menys que dirli:

- ¿Com te dius, minyoneta?
- Angelina - va conte-tarnos, ab vergonya.
- ¿Tens pares - vaig dirli jo, guaytant aquells ulls vius y deserts per la iam.
- Pare, no: mare sí.
- ¿Ahont la tens?
- Al Principal: vén caramel-los y diaris.
- ¿Y tu, que fás?
- Jo vench, bitllets per la rifa.
- ¿Y els vens, tots?
- Devegadas: el dia que 'ls despatxo, la mare se 'm menja á petóns.
- ¿Y el día, que no 'ls vens? - vaig dirli ab curiositat.
- Aquell día, no me 'n fa cap, y diu que gansonejo...
- ¡Pobreta! - vaig exclamar jo, guaytantme y ficantme ab que duya mitj descoberts els peus, no dolentse del grisso talladís, que per fora 'l café s'esparsia.

Va contarnos la seva historia, ab l'ignoscencia més comprededora: devegadas de flor de llavis, 's bessava una rialleta de goig: aquells centellossos ulls 'ns guay-

tavan com si volguessin feros missatjers de bonas ánimas... Tots, clossos de boca, escoltavam aquell corriol de paraulas tendrívolas: un rosari d'amargura: una vida jova ja plena d'argelagas y de privacions. Va dirnos que unas monjas conegudas d'ella, li havían aconsellat que 's reclouhés al convent, que allí li ensenyarian de lletra, y la farían cantar... ¡Com me plauría cantar forsa: uns cants llarchs y refilanti! - 'ns deya coratjosa, y encenéntseli las flaconas galdas xucladas per la miseria y la debilitat.

Duya uns quants talóns, que á no trigar gayre, els hi várem comprar: la férem seure entre nosaltres, ascoltant ab fruició las sevas explicaderas, que 'ns feyan conmore, ó 'ns duyen á divagacions misteriosas...

Li várem manar que per cada sorteig, vingués á véurens, y qu'ens dugués bitllets...

La noya ho va fer aixís. A'güns cops, féyam entre tots una capta, y quan venia li donavam els diners per que 's comprés unas espardenyas, ó bé abrigalls de roba per preservarse del fret d'aquella hivernada...

Ella ho feya aixís, y l'endemá venia á ensenyarnos la pessa que s'havía comprat, per que vejéssim que no 's gastava els diners ab futesas y llinaduras...

Recordo, que jo, un día, vaig regalarli un mocador de seda, que ella al rébrel va besarlo, y va corre á mon damunt pera petonejar-me, boja d'alegria...

Ves si es estrany... Aquells petóns fets ab la més crisolada ignocencia... jo me 'ls vaig sentir á frech del cor...

No poguí de menys que agafarla ab manyegueria y dirli:

- Angelina: si vols esser bona minyoneta, creu lo que las monjas 't diuen: aprent forsa y estima molt á la teva pobra mareta. M'ascoltava y de sos ulls l'hi lliscavan unas llágrimas...

*
*
*

No la vejerem ja més. Molts cops, en nostres conversacions, hi transortia la figura de la xamosa bitlletayre: aquells recorts de la hermosa nena, orfa de pare, y afanyadora de treballar per viure...

Fins la várem anyorar...

*
*
*

Quan, ja d'ella ni mos companys ni jo 'ns enrecordavam, al cap de dotze anys, un día al anar al *Eldorado* á veure el debut de una artista, vaig que tar anonadat, al veure a l'escena una figura d'una semblansa que per mon cap y mon cervell cercava...

Aquella tiple que 'l públich delirós aplaudía, jo 'n tenia recort de conéixela...

- ¡Es ella! - vaig exclamar content: - ¡si es la orfaneta!

Sortí del teatre, y l'endemá aní á trovar mos companys (els que restavan vius d'aquell temps de nostra juvenesa) y els contí l'estranya aparició d'aquella infelissa, convertida ab una tiple de valúa...

Mos amichs 'm digueren que somniava y que tal volta era una obcecació meva: vaig pregalshi que vinguessin al *Eldorado* y qu' es convencerían si jo anava errat, ó ells jutjarían, lo mateix que jo creya.

*
*
*

- Certament: es ella: transformada ab gentil dona, y hermosa com quan sa infantesa.

- ¿Aném-la á saludar al seu quarto? - vaig dilshi, jo, tot content d'alegría?..

- No voldrá conéixens - va contestar l' amich Busquets: - la compremeterém.

- Anemhi, si no, hi vaig jo sol - vaig dir tot resolut. Y en comissió, entrarem al escenari demanant per la tant ovacionada artista.

**

D' aquell quarto, s' hi esbahía una flayre de rosas y crisantemas... El luxu era magestuós, y adornat ab objectes artístichs...

Várem entrarhi, més tots tremolant y com si 'ns en donguessim vergonya.

Ella anava ricament vestida ab un traxo de seda pera representar l' obra que anava á executar-se... ¡Que hermosa estava!.. ¡Que fresca, y atractiva!..

- Demanan per vosté - va dirli un senyor d' edat, qu' ens acompanyá fins á la porta que estava ajustada.

- ¿Qui es? - va dir ella desd' el quarto.

- Uns senyors.

- Que passin.

**

No va poguer amagar l' impressió que va causarli al véurens...

Els nostres llavis, restavan sechs: no trovavam paraulas adecuadas..

- Senyoreta - per fi vaig dirli jo, ab no menos avergonyim-ent - potser pecarém d' atrevits: no sé si recordarà vosté...

- Si... - va dir ella tallant nostra pena y l' embarch que teníam á la llengua. Els reconech: á vostés dech la meva carrera artística: escoltant els consells de vostés, jo vaig entrar al convent, aprenent de ser d' na: va morir-se la meva pobre mare, y més tart vaig cerca el treball del teatre... ¡Volía cantar tant!..

- ¡Oh! - la satisfacció que sentím es inmensa - várem dirli.

- ¡Y la meva!.. Vostés d' una noya que hauría sigut carn pel vici... n' han fet una d' na honrada, y digne... Jo 'ls hi recordat sempre Eternament ab mi viurá el gran homenatge que 'm féreu.. Es el triomf més gran de tots... Més, que l' espatéch del públich, y que mil coronas de llover caygudas á l' escena en mitj d' estrenas y de beneficis.

EMILI GRAELLS CASTELLS

Morint estimant

Li deya—T' estimo tant
que moriré si mon dol
no consolas —

Ell va riure d' aquell llant
y ella mori ¡oh! desconsol
de.. varolas!

JOAQUIM NAVARRO

REREVERA

Ja altra volta las fullas encatífan
el pas nostre y els arbres quedan sechs;
¡ja ha passat tot un any desde llavoras
y ens estimém molt més!

Fou per 'quest temps qu' els días tan curtejan
y cau tot el fullatje empés pel vent
quedant els arbres tristos, vida meva,
qu' ens feu coneixe 'l cel;

y en eixa estació mústia, en Reravera,
en l' estació qu' ens porta 'l gris hivern
Primavera hi vejeren els cors nostres;
el cami del Estiu del nostre anhel.

Al recordar avuy ma benhauransa
al sé en est temps per mi tan falaguer,
al veure en terra tanta fulla seca
¡com me sento felís car amor meul

G. PEROCAFO Y RAS

NEURASTÉNICA

Perdut entre las sombras misteriosas
que ofuscan lo cami d' aqueixa vida,
camino llensant queixas llastimosas
y llágrimas sens mida.

Sense fé, sens' amor, sens' esperansa,
sense goig, sens delit, sens energia,
en busca de la llum y la bonansa
vaig fent ma trista vía

Jornada de dolor y sacrifici
que omplena lo meu cor de desventura,
veyent sempre á mes peus un precipici,
calvari d' amargura.

Calvari plé d' espectres horrorosos,
fatals visions y tétricas imatjes,
hont se ouhen sols xiselets esgarrafosos,
d' aus sinistras, salvatjes..

Lo cel que per mi tan sòls guarda misteri,
tenebras insondables á ma pensa,
lo mon apar que siga un nuroteri,
uua fossana inmensa

Ni un estel, ni una llum, ni un raig de vida
que allunyi de mon cor la greu tortura,
ni un alí de bonansa benehida,
tempesta y nit obscura

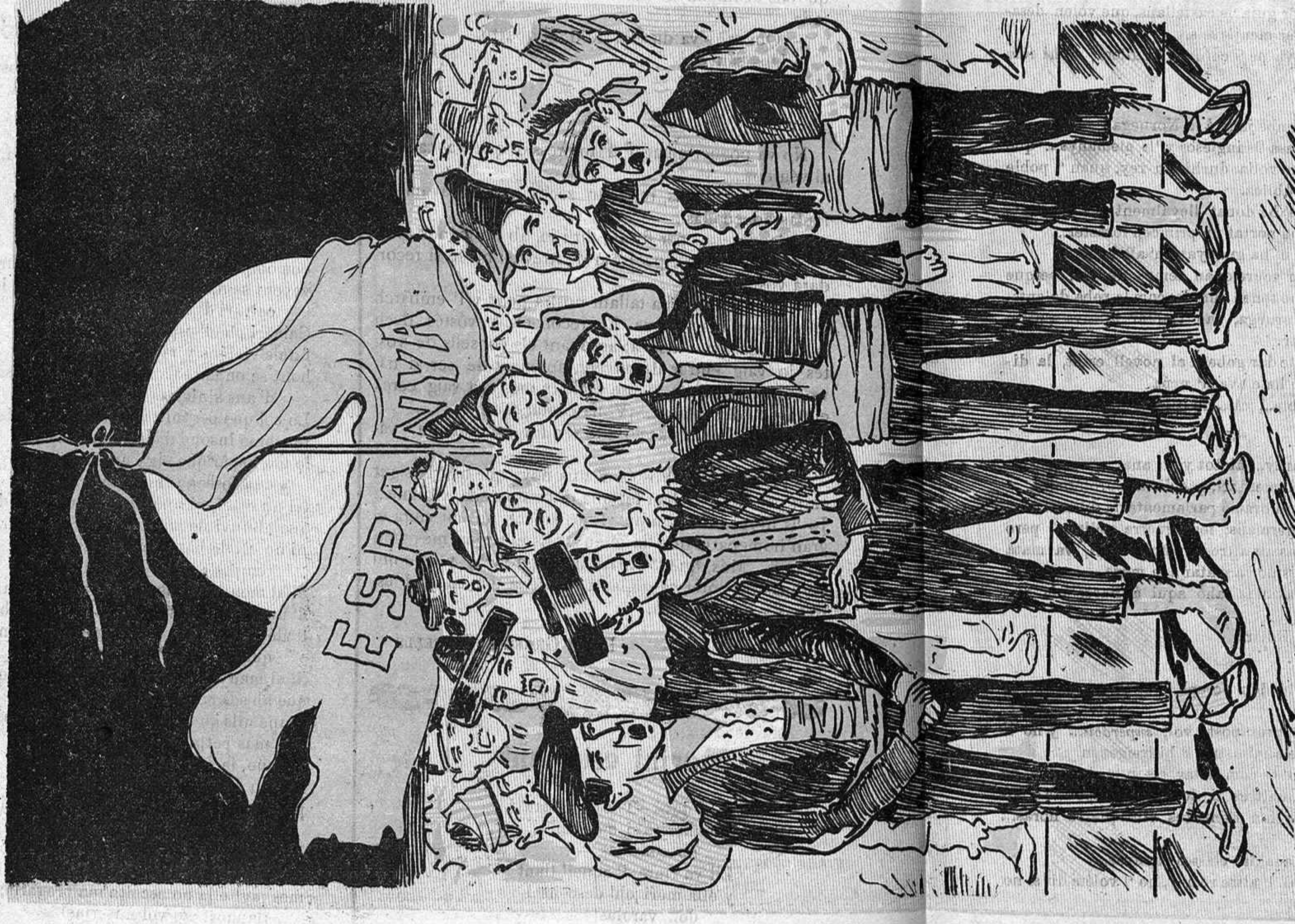
Si al menys sentís prop meu l' alé finíssim
d' un cor que palpités per mi ab gaubansa,
l' alé dols d' un amor ferm y puríssim
que 'm des fé y esperansa! .

Si al menys trobés uns llabis amorosos
que ab sos petons mon cor reanessin,
y uns ulls qu' enamorats y carinyosos
mas petjadas guiessin! .

Mes no, la missió meva es malehida,
lo meu destí, misteri y amargura,
per mi no hi ha pietat, ni llum, ni vida,
per mi no hi ha ventura.

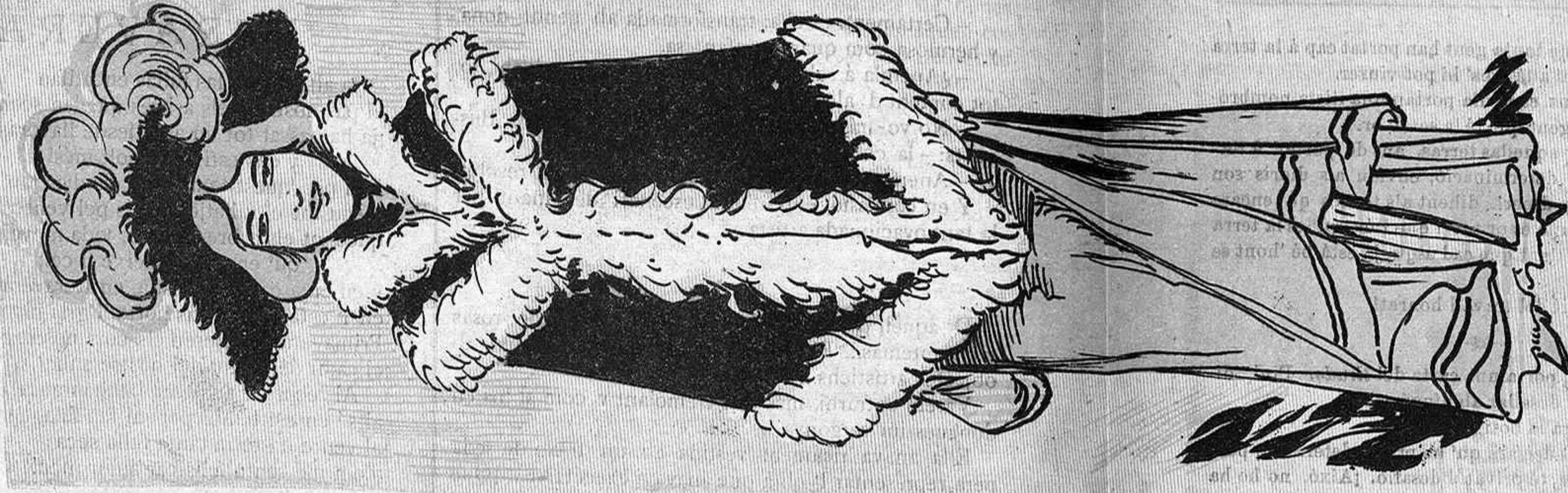
Pro crido la mort: l' urna funeraria
sería lo consol de mas trajerias,
mes ¡ay! ella no ascolta ma pregaria;
¡la mort no vol miserias!

EMILI REIMBAU PLANAS

Si junts han cantat victorias
y junts han passat mals ratos

es de justicia que may
puga ningú separarlos.

Aqui va aquesta famella.
Es per l' Eden: una estrella.

¡No pueden chafardear!
¡Fuera grupos! ¡despejar!

Y la gent apreta 'l pas
abrigantse fins al nas.

Campanadas

Els ministres *badan* sempre que 'ls convé y un dels més *badochs* per conveniència, es 'l ministre de la guerra... ¡que 'ns fan!.. lo general Weyler.

Ensemps *dorm* en Montero-Ríos y *fan nonas* tots 'ls diputats de la Nació.

S'entén bé, quan s'ha de defensar 'l poble; perque aquest encara qu'está ben despert, te de fer com aquell: «paga y recorra y llevat la gorra.

Las lleys de l'Estat prevenen y tenen 'l pressupost consignat per mantenir un exercit de 83000 homes, quins s'haurian de recaptar en tres *quintas* de 27667 homes que son 'ls qu'España te de portar al servey militar cad'any.

Donchs bé; tergiversant las lleys votadas en Corts, qu'es la *Soberanta Nacional*, 'ls ministres s prenen 60.000 homes anyals, que comptant 'l servey militar de 3 anys, fa un contingent de 180.000 homes per fer 'ls soldats.

Aixó fá que: bé ab sanch ó bé en diner, 'l ministre demana anyalment 32.333 minyons més de's que li pertocan per anar als serveys militars, y aquets xicots ó hán de pagar, ó hán de servir... ab la ley á la má.

Aquets 32.333 homes, son un *préstamo* fet á la *patria*... pe 'ls mateixos que la volen tant viva...

Els ministres d'España son *tontos* que no ho veuhen.

Els diputats son *muts* que no 'n parlan, d'aixó.

Els pobles... si qu'«en son de *vius*... més han d'aguantar aixó y molt més.

¡Y callar.. mentres tant poden.

✱

Mentrestant aném aclarint si son verdas ó bé maduras... potser olvidant 'l ditxo de qu'ab palla y temps 's maduran las nespras, 'ls *esbirnos* del ram d'higiene, un dels que dona més bons rendiments als interessats, van «á la que salta» per apujar las recaudacions efectivas d'un trafec tan immoral.

Encara ningú sap ahont van á parar, las sobras, gens petites de la recapta d'edat que 'ls obren 'ls ulls més del que convé y mana la decencia

Un altre dels *abusos* d'aquets *madrileños* es anar pe 'ls establiments industrials y fer repreguntas, gens honestas, á treballadoras honradas, que no tenen res que veurer, ab 'ls de l'higiene.

¡Oh, aquets empleyats son uns sants homes!

¿Com s'ho mira aixó el senyor Gobernador?

Y la patria que tant volém enlayrar... ¿qué hi diu?

✱

La moda de cremar 'ls cadavres, s va extenent més cada dia.

Hi hán á Europa y América... més de noranta forns *crematoris*.

A Fransa s'ha fet una societat, por fers' incinerar després de mort, pagant 'ls socis titulars cinch franchs anyals y un franch 'ls que no més son adherits.

Pel que 's veu, tots aquells socis volen tenir l'infern segur en aquest mon, y no volen esperars' arribar á l'infern qu'ens predican de l'altre.

Ja s'ha obert á Paris una societat *fabricadora* d'urnas per guardar las cendras dels difunts.

¡Aquest es lo negoci del pervindre!

Els que fán baguls de mort y 'ls enterradors dels cementiris.. ja 's veuhen 'l negoci per portas, demanant *protecció als governs*.

¡Com 'ls fabricants d'aquí, la demanan á Madrid!

✱

Las febres d'or, que tanta gent han portat cap á la terra del Klondyke... fa qu'allá no s'hi pot viurer.

Els diaris americans cada dia portan una llista nombrosa de suicidis, de la gent que té la set d'or.

Tots 'ls suicidas d'aquellas terras, ans de portar á terme sa desesperada determinació, envian als diaris son testament... ¡més cap diner!.. dihent als tontos qu'encara hi creuhen, qu'alló «no es or tot 'l que llú», qu'es la terra de la miseria, aconsellant que cad'asquí, ja está bé 'hont se trova.

¡La riqueza, es fruit del treball honrat!

✱

Un diari de Roma, porta una carta del *tirador* Pini, dihent que ja no 's vol desafiar ab ningú més.

Res.. ¡un que plega la botiga!

Lo *gran camorrista* declara qu'ha prés 'l determini, perque l'iglesia católica, té privat 'l desafio. ¡Aixó, no ho ha averiguat fins ara!

Y aixó, que ja es gran.

Aquesta bromada... l'hem treta d'un diari de Madrid, perque la prenguin per guía 'ls castellans, que volen desafiar catalans y fora, per menjársels.

A la quènta es un avis pe 'l coronel Aguilera; n'hi fém trasllat.

✱

La ma del inglés, també juga á la Noruega.

S'han disputat la basa 'ls inglesos y 'ls alemanys... que cada reyalme d'aquets volia durhi un rey, quan 'l poble estimava més una república.

Lo poble Noruech, s'ha donat lleyalment als resultats d'un *plebiscit* que li ha portat un princep foraster...

La *pérfida Albión*... n'ha guanyat un'altre.

Apuntem 'l dia, per veure quan temps durará, perque ara com ara, 'ls reys, no tenen durada; com la roba dolenta.

Mentres Suecia y Noruega, van tractar la seva separació, ningú s'hi va ficar.

Quan s'ha tractat de dar govern al novell estat, la diplomacia inglesa ja hi ha clavet l'urpa

La voluntat del poble... ¡eá!.. no cal pas pensarhi.

✱

Don Joseph Echegaray... ab tot y no anar preparat; va sortint un orador parlamentari, que diríam profétich.

A cabá la seva darrera oració parlamentaria dihent:

—Tots hem de ser germans; fém guerra política, pero després ajudems 'ls uns als altres... perque Cain, va matá á son germá Abel, més no va matar a sa mare.

Y tot seguit, li donavan la rahó aquí á Barcelona disapte 'l vespre.

¡Que tienes madre, Julián!

✱

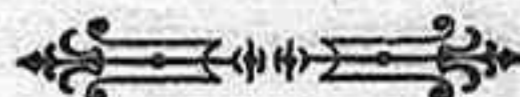
Lo gran maldecap de don Joseph... es no traspasar la xifra dels 195 millóns.

Ell no vol *déficit* al pressupost, vol, *superdbit*... y no 'n menjará perque tots els ministres l'hi freigexen.

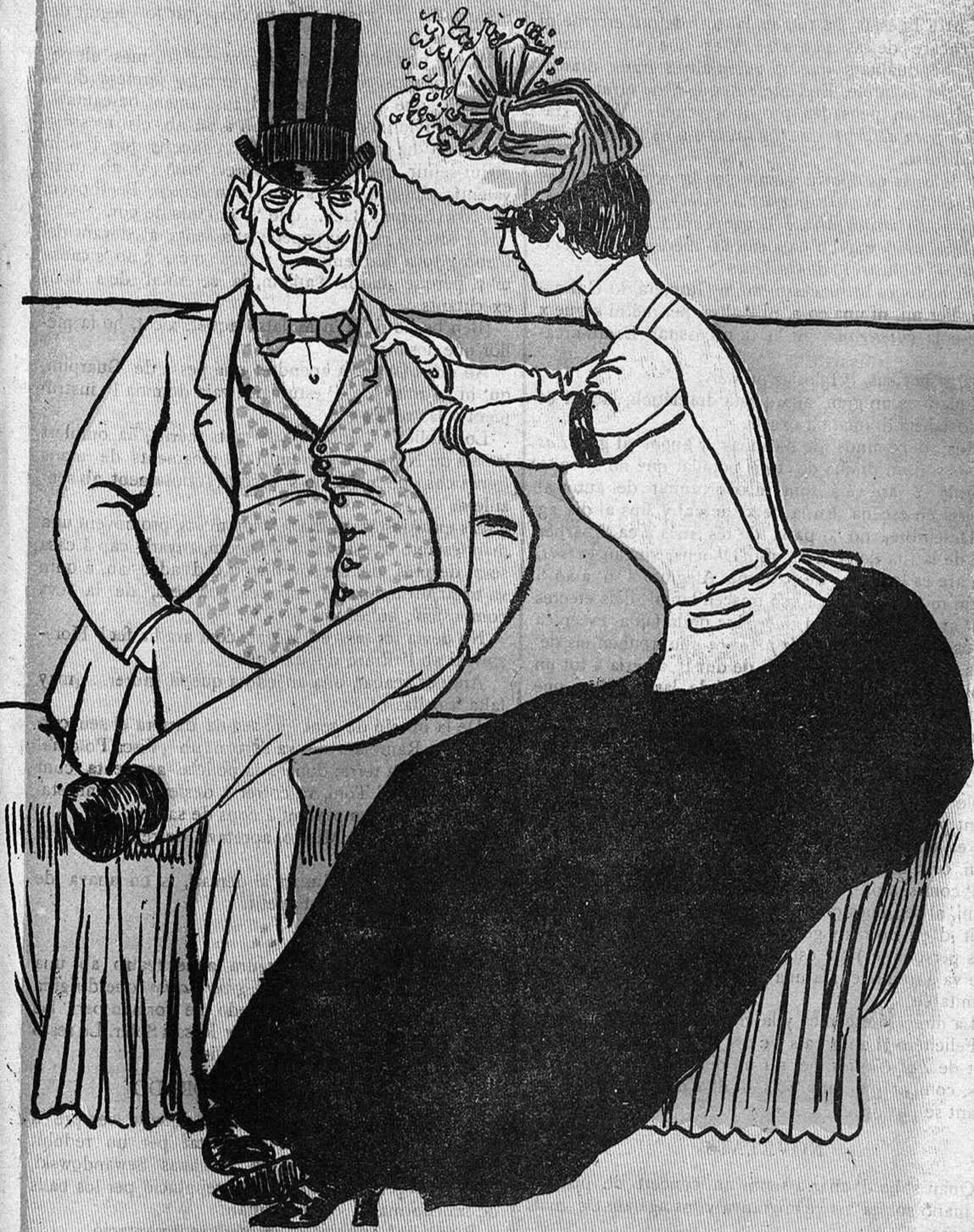
Si vol un remey, qu'es com tallar els ulls de poll ó be arrencar un caixal, nosaltres li donarém, disposats á posar l'en planta, si 'ns fan ministres vintiquatre horas... ¿que 'l vol saber?

A bolir d'una plomada, las classes passivas...

Aixó ja es un pedás... l'altre remey, no 'l volém dir si no es á cau de orella.

Repulsa

—¿Tú també hi eras allí?
—Ja veurás, noya: manda quién manda...
y com que m' hi anavan las garrofas...

Teatros

ROMEA

Nostre Iglesias ha tingut la sort de no errarne ni una encare de sas pensadas. Y es que sab pensar y pensa bé; qualitats que no tener altres grans dramaturgs, per exemple, En Guimerá, que n' ha errat varias d' obras ben pensadas, pro inoportunas. Verbi gracia *La festa del blat* que 'l mateix dia de l' estreno vá aná al fosso.

L' Iglesias es oportú sempre en la exhibició de sas produccions, lo qual unit ab la sabiesa de sa inspiració y ab lo *savoir faire*... la gara para á las situacions y épocas modernas li ha alcansat merescudament lo dictat d' «il-lustre», d' «insigne».

Per molts es lo successor de 'n Guimerá, lo Guimerá 2. Per mi, ni una cosa, ni l' altra; perquè ni segueix la escola *guimerana*, ni 'n té necessitat. Es un creador.

Es, si per cas, l' Iglesias primer.

Aquell es un gran anarquista dramátich; aquet es un socialista dramátich excels.

Més, deixemnos de filosofias y aném al grá. *Las garsas* son un drama de tésis popular que no té vo ta de fulla. Y are vé á tom la oportunitat del autor al posarla en escena. En la fetxa actual y fins al día 23 de Desembre, no 's parla de rés més á ca 'l barber que de la rifa de Nadal... ¿Sí? Donchs, vingan *garsas*, que are es lo temps de parlarne. Afegiuhi á n' aixó 'l fondo moralíssim, la lliadó trascendental dels efectes de l' avaricia, es dir, la *moraleja* de la faula escénica qu' es *de primera*, com la *primera* que treuhen els dé cims del barber qu' en lloch de dur l' alegría á tot un poble, portan lo malestar en lo sí de las familias que somnían tota sa salvació en treure la rifa pera poguer viure sense treballar. Aqueix es lo *quid* del argument de *Las garsas*.

Lo protagnista, de cos enter, fou interpretat ab veritable justesa per en Jaume Borrás, secundant igualment per la Sra. Clemente. D' en Barbosa hem de dir qu' es actor d' iniciativa propia, té talent, fa un fill gran, com un home. La Baró molt discreta; en Capdevila' com sempre; en Santolariá en son lloch, y en Darroqui, al seu puesto. Cal mencionar al Sr. Morató, fill petit d' en Borrás y germanet d' en Barbosa, (es dir, dels personatjes) qu' estigué acertadíssim, y á la Jarque que va á tot arreu; fa una jova que no en corren; está inimitable.

La direcció escénica y la *mise*, dignas d' elogi.

Felicitém al autor, als actors y á l' Empresa, per l' éxit de *Las Garsas* per ser un dels éxits reals y possí tús, comparable tant sols al d' *Els vells*; qu' es tot quant se pot dir.

NOVETATS

Quan s' ha d' anar á sentir un concert de piano... de piano sol, ja 'ns ve migranya y 'ns agafan els mals humors.

Aixó ja es molt vell, mes es vritat: el piano es un instrument de tortura, que 'n Torquemada no 'l coneixia, d' altre modo s' haurían trovat pianos á las inquisicions.

Aquestas mateixas cavilacions, ó d' altres per l' estil se devía fer el públich de Barcelona pe 'l primer concert que va donar un novet de pochs anys... una criatura, en Miecio Horszowski, y van ser pochs á anarhi.

Donchs aquella criatura tan tendre, quinas manetas no arriuan á l' octava... 'ns va despertar tot seguit del ensopiment.

Aquell noy petit, era un gegant del art, mes alt per son talent musical que per la puritat y fermesa de sa execució, que 'ls *Hércules* de l' instrument bescantat.

No podém pas seguiri' d' un á un ab els mestres-autors qu' ha tocat dins dels tres concerts que l' hem pogut sentir, que tots els interpreta com cal. ab foch, valentía, dolsura, com s' ho requereixen Beethoven, Mozart Chopin, Bach... que 'ls sap tots de cor.

En Miecio no treu papers; s' assenta al devant del piano y toca de memoria... y toca més, y no 's cansa may, perque guarda l' aplom, la serenitat dels bons executants.

¡Ben be ho deya 'n Malats, aquet xicot, ho fa mellor que nosaltres!

Ab dos días se va apendrer una pessa de Guarpini, qu' hi ha mitj any d' estudiar... vaja domina l' instrument y las solfas.

Lo públich, al adonars' de tants mérits, ha omplert la sala de Novetats, entremitj de picaments de mans frenétichs que 'n Miecio s' ascolta seriosament, ab senzillesa.

Els entusiastas qu' ha fet, son molts, promovent una manifestació d' estima á l' acompanyarl' cap á casa seva, després del darrer concert ó d' adeusiau, á quin va tocar un temps de mazurca polonesa, de la seva composició, qu' es una joia.

No devía fer tant en Mozart com ara ha fet l' Horszowski ab l' Erard de gran quía.

Ara per acabar, una anécdota que fa riurer... ¡may falta 'l pallasso!

De la munió de gent que seguía darrera el seu cotxe per la Rambla avall, va sortir un ¡Visca Polónia! qu' es la seva terra; donchs la policia, amatenta com may, per fer el Toni, va correr á desfer la manifestació subversiva, empaytant á cops de sabre...

Lo cotxe d' en Miecio, apretava corrents cap á la fonda.

Y á las nou del dimars al dematí, s' en anava de Barcelona 'l gran artista petit.

*
**

Pera dissapte se reinaugura aquet teatro ab una companyia cómic-hírica de *género chico* que dirigida per lo notable actor Sr Pinedo, ne forman part las reputadas tiples Felisa Lázaro y Rosari Soler. Lo resto del personal sabém qu' es e-culit.

CATALUNYA (ELDORADO)

La Empresa d' aquest teatro amatenta sempre á complaure al públich ha contractat per un reduhit número de funcions, á las germanas Sewandowski, que venen precedidas de molta reputació per los balls de transformació que executan.

Psra demá anuncia sa primera representació.

GRAN - VIA

Moros y cristianos y *El arte de ser bonita* omplen els cartells tota la setmana.

La primera obra anomenada, s' ha de veurer pe 'ls autors, que s' ho val y la fan be... ara la segona s' ha de mirar perque las tiples son ben fetas... y per *alló* de las *curvas* y el *columpio*.

La Mesa, y la Miserachs, ¡quins beeftechs!

La Baró va cantar com artista de bona veu, un tros de *Los diamantes de la corona* per benefici.

Y ho feu molt be.

TIVOLI. — CIRCO EQUÈSTRE

En Bertin va sent l' home de la dida... ¡diu qu' es un home!.. perque ja no deu quedar á Barcelona, bitxo vivent que no l' hagi volgut veurer.

Cada vetlla treu més... ¡salero!.. y vestits y cants nous y fins novells tipos, sempre escayents y graciosos.

Quan l' orquesta preludia no més la cansó de la florista italiana, que díu en Bertin ab tanta gracia, ja se sent un murmur d' admiració dels morenos.

Las ulleras de teatro... ¡no quedan pas en voga!

Els Juanitos, cada vespre *botan* més.

Las quatre *Canadienses* fan un treball bonich y elegant... musicalment.

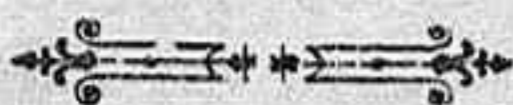
UN COMICH RETIRAT.

Fulla d' albúm

No te 'n formis d' ilusions
no te 'n formis no, Carmeta,
aixó es igual que un llampech,
com 's forman s' esvaheixen.
Com la rosa igual ets tu
després de naixent poncella,
se fa rosa ab bells colors
tot aroma y sutilesa.
Sent poncella els papellóns
tot lo día la rodejan
esperant que son capull
s' obri un matí ab fullas bellas.
Igual així ho farás tu
com la rosa á la pradera,
de petita 't farás gran
serás airosa donzella.
Pero si un jorn al mati
quan l' auba escampa sas perlas
al bés del fresch ventitjol
las perlas del cálcer llensas,
allavors xuclant la mel
papellóns y las abellas
fins que no li queda res
ni perfúm ni gens d' essencia.
Llavors aquells dematins
tan xamosos, tan alegres,
tan bonichs plens de candor
se n' han tornat ja cap-vespres.
Quan las fullas van cayent
fugen papellóns y abellas,
aixís son las ilusions
com 's forman s' esvaheixen.

RAMONET DEL CAFE

Sospirs á ella

HUMORADAS

¿No 't cab al cap qu' are calli,
essent com soch tant xerrayre?
donchs ves llegint y sabrás
lo que no 't dich ab paraulas.

Lo nin quan té una juguina
que infinitament li agrada,
l' éxtassis lo té corprés
y no sab com expressarse.

La ventura creu tant gran,
qu' es sa ventura infable;
solzament ho don' á entendre
ab ademans ó ab miradas.

A mi 'm passa lo mateix,
rendit me tenen las ansias,
y al igual que al nin joyós
una abstracció m' aclapara,
densá que no tinch *pistrinchs*
y no sé com demanarten.

***

Endevino que m' estimas

¡Veig que t' aprimas!

Endevino que m' adoras,
puig quan no 'm tens, alashoras
jo sé que ploras...

Oh, jo m' empenyo además
endevinarte molt més

¿Vols que t' ho diga?

ja t' ho diré, ja, amor meu,
pero no 't sápigas greu
que al dirtho quasi m' en riga

Jo soch sabut;
y endevino are per are
que quan m' atrapi ta mare
me farà un ull de vellut.

**

Te busco y 't rebusco
per totas las bandas,
y t' ho vals; los companys prou me
(diuhen
que tens cara d' ángel.

Perxó cada día

t' espero en la Rambla
y felís t' acompanyo ¡Oh ventura!
fins vora ta casa.

Ab ganas de véuret
cap día faig manca,
excluhint els dilluns y els dimecres
de cada setmana.

Aquestos dos días
no puch admirarte,
que 'ls dedico á complaure una es-
las citas del altra. (tona

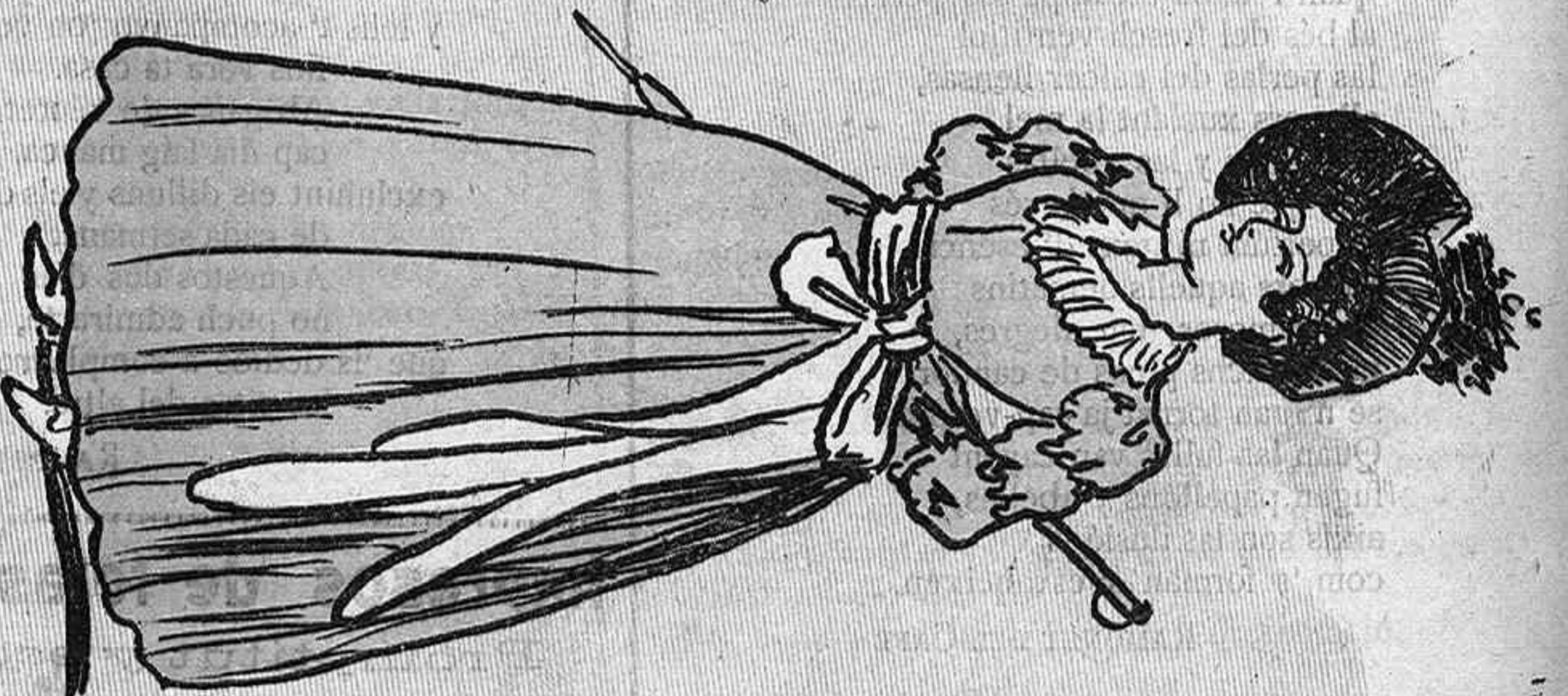
RAMPILLS

Impresos de totas classes

Promptitut y economía

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

Previsió

—¿Que no vens á passeig, Pepeta;
ara que hi há tantas *corridas*?..
—No, filla; jo 'ls *toros* me 'ls miro
desde la barrera.